

SAUN HÕLPSALT PUHTAKS

Tekst: Helge Alt, puhastuskoolitaja Foto: Priit Grepp, Katre Lember, Priit Palomets/Tervispluss

Kõigile meeldib käia puhtas saunas. Puhtus ei tähenda vaid seda, mida näeme palja silmaga – oluline on ka mikroobiline puhtus. Selle hindamisel võib silm vägagi eksida. Niiske soe keskkond on ideaalne mikroorganismide paljunemiseks.

Saunamõnude hulka kuulub vihtlemine, mis jätab maha vihalehti; pesemisel pritsib pindadele pesuaine jääke, inimesest eraldub orgaanilist mustust jne. Lisaks vees olevad elemendid – kaltsium, magneesium, raud jne.

Soe, niiske ja piisavalt palju orgaanilist mustust sisaldav keskkond on mikroorganismide paljunemiseks soodsaim ning saunas on selleks kõik tingimused täidetud. Seda, mis on puhas, mis must, on silmaga väga raske hinnata. Näiteks klaasist saunauksel olevad pritsmed on näha ja jääb mulje, et uks on must. Sealt võetud proove testides võib aga selguda, et mikroobilise mustuse poolest on see sageli üks puhtaimaid pindu. Samas – puidust uksekäepide ei tundu silmaga üldsegi must, kuid proovid räägivad tihti hoopis teist keelt.

Sauna koristamisel mõtle, kuhu võivad mikroobid olla peitu pugunud, ning koristamisel pööra tähelepanu ka seesugustele kohtadele.

Saunalise etikett

Ka saunas käitumine mõjutab hilisemat koristamist. Hea, kui saunaline korjab kokku vihalehed ja muu sinna jäänud prahi, ei jäta pindadele kuivama šampoonijääke ning pesemise järel kuivatab pinnad. Nii on perenaisel märksa lihtsam sauna puhastada. Kõik see õnnestub paremini, kui saunas on käepärast prügikorb, kuhu sodi panna, ning asjakohased kuivatajad põranda ja seinte kuivatamiseks. Regulaarselt kuivatatud põrand on saunalisele turvalisem. Mustus ja pesuvee jäägid teevad pinnad libedaks ja suurendavad kukkumisohtu.

Saunakoristaja meelespea

- Väldi niipalju kui võimalik mustuse tekkimist ja pinna sisse imbumist.
- Enne koristamist peab saun jõudma maha jahtuda.
- Enne koristusainete kasutamist niisuta pinnad veega.
- Loe hoolikalt ainete etikette ja kasuta neid vastavalt juhendile.
- Väldi pesuaine lahuse pinnale kuivamist, selle eemaldamine on raskem kui enne puhastamist.
- Must pesuvesi ei tohi sattuda kuivatele ja puhastele pindadele, siis see imendub sinna.
- Pinnad ei tohi ise kuivada, need tuleb ära kuivatada.

Abiks on soe vesi

Esmalt niisuta pinnad sooja veega. Puidu puhul avab see puidu poorid ja mustus pääseb paremini välja. Sooja vee mõjul lahustub saunas olev rasvane mustus paremini. Kui kasutatav puhastusaine võimaldab kuumat vee kasutamist, siis tea, et rasva sulamise seisukohalt on hea temperatuur 50–60 °C.

Pärast pindade niisutamist võta kasutusele puhastusaine ja asu küürima. Puidust pinkide ja saunalava küürimisel pea silmas ka laudade vahesid ja alumisi pooli. Sageli koguneb just sinna mustus, mis kuivana ei ole üldse näha. Kui saun on soe ja märg, siis võib istmealune tunduda käega katsudes ebameeldivalt kleepuv.

Teatud ainete puhul on oluline piisav mõjuaeg, vaata see järele aine kasutusjuhendist. Küürimise järel tuleb pinnad korralikult loputada. Puitpindade puhul on oluline lõpuks kasutada külma vett, mis puidupoorid kinni "ehmatab". Nii saab vähendada mustuse pinda imbumist.

Tähtis on ka pindade kuivatamine. Kui lasta neil ise kuivada, aurab vesi ära ja pinnale jäävad vees olnud setted, mustus, mikroobid, pesuainejäägid jms. Kuivatades aga eemaldame koos veega ka muu.

Hea teada:

- Vihtlemine teeb saunalava ja muud puidust esemed tumedamaks.
- Kodusaunas on mugav katta saunalava ja astmed rätikutega, mis pärast pesumasinas puhtaks pesta. Nii on laval mõnus pikutada ja pinnad püsivad puhtad.
- Põranda ja seinte regulaarne kuivatamine väldib mustuse kinnitumist ja vähendab koristamisvajadust.

Kuidas koristada?

Aeg. Kuumat sauna ei tohi koristusainetega koristada – saun peab jõudma maha jahtuda, hästi sobib koristamiseks näiteks järgmine hommik. Samas ära lase mustusel kaua pinnal olla, siis on koristada raskem.

Koristusained. Kuna saunas on sageli mitut liiki mustust, on koristuseks vaja ka eri aineid.

Vaid kergelt määrdunud saunas piisab neutraalsetest koristusainetest (pH 6–8)*. Kui on vaja eemaldada rasvast mustust (ihurasv, sebijäägid jms), vajame aluselisi koristusaineid (pH 9–11). Kui pesuruumi pindadele on tekkinud setted, tuleb appi võtta happelised ained (pH 5–0).

Tugevamate ainete puhul on eriti oluline jälgida kasutamisturvalisust. Tea, et koos hapete, lahusteid sisaldavate või desinfitseerivate ainete üle 40 °C vett kasutada ei tohi! Kui soovid sauna desinfitseerida, siis esmalt pese pinnad korralikult puhtaks ning alles seejärel kasuta desinfitseerivat ainet. Enne ainete kasutamist tutvu hoolikalt etiketiga. Kui sealne info on napp, vali pigem teine aine, mille kohta on piisavalt infot kirjas.

Koristustarvikud. Eri pindade küürimiseks on eri tüüpi harjad või hõõrukid. Märjade ruumide koristamisel on oluline

Kodusaunas on mugav katta saunalava ja astmed rätikutega, mida on lihtne pärast pesumasinas puhtaks pesta.

roll mehaanilisel puhastamisel.

Seinte ja põrandate küürimiseks sobivad pika varrega töövahendid. Trappe ja kraane on mugav puhastada näiteks nõudepesuharjaga. Nimetatud pindade puhastamiseks võiks olla erinevad harjad, kuna trapp on ikka tunduvalt mustem kui kraanikauss.

NB! Jälgi, et samad harjad hiljem tagasi nõusid pesema ei satu!

Abiks tuleb, kui eri kohtades kasutada eri värvi harju. Professionaali koristustarvikute hulgas on ka spetsiaalne kraanihari, mis teeb puhtaks ka raskesti ligipääsetavad praod.

pH 6-8 – neutraalsed koristusained, näiteks igapäevaseks kasutuseks mõeldud põranda- ja nõudepesuained jms. ■ pH 5-0 – happelised, setete (nt WC-potist ja sanitaartehnikalt) eemaldamiseks mõeldud ained. ■ pH 9-14 – aluselised, rasva eemaldavad ained, näiteks „torusiilid“ ja grillipuhastusained jms.